

Hortobāgyi Lāszlō (Hortator):

Horto-epitaph

(1950 – xxxx)

– Vegyétek eszetekbe, atyámfiái – mondtam–, hogy Istentől elrugaszkodott, elkárhozott lélekkel van dolgotok, kinek holtteste nem való emberi földbe, halálban boldogult jámbor emberek mellé, hanem a dögtemetőbe, elhullott állatok maradványai közé. Ravatalán, ezt előre is megmondom kigyelmeteknek, újra meg újra arcra, hasmánt fordulva fogjátok lelni, és ha ötször visszafordítjátok tetemét, ötször is hasra fordul megint. Mert dölyfös, felfuvalkodott lelkem már sok évekkkel ezelőtt már útban volt a Sátán felé, úgy adatott, hogy zsenge koromtól fogvást hozzája törekedtem, mivelhogy tudnotok kell, hogy az ember vagy üdvösségre, vagy a poklokra vagyon teremtve s eleve elrendelve, én pedig a pokolra születtem. Item, elvetemedett szívem sodort a bajba. Mert gyors felfogásom volt, jó fejem és tálentumom, intuitív jövőlátásom és fülem a hallhatalan hangokra, igen mindez kegyesen megadatott nékem onnan felülről, hogy jóra használjam illő szerénységgel, de látva láttam: olyan időket élünk, midőn jámbor és józan módokon, tisztességes úton immár művet létre nem hozhatni, s a művészet lehetetlenné vált az ördög segítsége nélkül, ha pokol tüze nem fűti a katlant... Igen, és háromszorosan igen, kedves felebarátaim, az, hogy a művészet pang és nehezzé vált, s magamagát csúfolja meg, hogy minden túlságosan nehéz és ez a szörnyűséges Isten teremtette szegény ember már azt se tudja, mitévő legyen nagy szorongatottságában, hiába, hogy ez a kor bűne. De ha valaki a Természet Templomában a Sátánnal cimborál, hogy kijusson az örvényből, és elérje az áttörést, az a lelkét teszi fel, és magára veszi sorsában a kor bűnét, hogy elkárhozott legyen mindörökre.

Mert az ige azt mondja: vigyázzatok és örködjetek! Ez azonban nem mindenki dolga, hanem van, aki ahelyett, hogy okosan meggondolná, mi kell e földön, hogy jobbuljon az élet, és megfontoltan azon munkálkodnék, hogy az emberek közt olyan rend támadjon, amely ismét megadná a szép műnek az éltető talajt és hátteret, ahová becsülettel beilleszkedhetne, inkább megfutamodik a jónak iskolájából, és pokolbéli mámorba merül: ezzel penig elvesztegeti lelkét, és a dögtemetőre vettetik. De amilyen mélyre süllyedtem a bűnbe, felebarátaim, gyilkos, embervesztő, ördöggel bagzó létemre mindéltig fölötte buzgólkodtam a munkában, és sohult sem pihentem, sem nem aludtam, hanem keményen munkálkodtam, és sok nehezet elvégeztem az apostol szavai szerint: „Aki a nehezet keresi, nehéz is leend annak.” Mert mint ahogy Isten nem cselekszik általunk semmi nagyot a mi buzgólkodásunk nélkül, ugyanúgy az ördög sem. Csak a szellem megszegényítését és kicsúfolását meg ami az időben a

mű ellen dolgozik, azt tartotta távol tőlem, a többit magamnak kellett elvégezni, noha különös sugalmazások szerint. Mert gyakorta emelkedett elibém egy szépséges hangszer, orgona vagy pozitív, hozzá hárfá, lant, hegedű, üstdob, kistrombula, görbékürt és haránttrombula, mindegyik négy-négy hangra, hogy azt hihettem volna, a mennyekben vagyok, ha nem tudtam volna az ellenkezőjét.

Az imigyen hallottakból sokat följegyeztem. Néha földöntúli lények is jöttek szobámba,, kottalapról motettát énekeltek nékem, hozzá igen furán, hamiskásan somolyogtak, és pillantásokat váltottak. Hajuk néha fölemelkedett, mintha forró levegő fújná, olyankor lesimították párnás, színjátékosan gödröcskés gyíkkezecskéjükkel, melyen rubinköves gyűrű csillogott. Orrlikukból néha sárga kukacok gyűrűztek elő, leszaladtak mellyükig, s ott eltűntek... – Így tartotta meg bennem a szavát a gonosz bévséges esztendőkön által, és így véghez vittem mindeneiket, vakon és jéghideg szívvel, extázis közepette vittem azokat véghez, és ki tudja, ami gonoszságban fogant, talán kegyelemből jó is lehet, már nem tudom, de nem is hiszem. Talán azt is tekintetbe veszi a Sorsisten, hogy mindig egy másik világot kerestem és arcom verejtékében munkálkodtam, talán ez is valamit nyom a latban, és javamra válik, hogy annyira buzgólkodtam, és szívós türelemmel bevégeztem munkám, nem tudom, így leszen-é, és nem merek reménykedni benne. Bűnöm nagyobb, semhogy megbocsáttatnék, és még tetéztem azzal, hogy elmémben úgy spekuláltam, hátha a kegyelem és bűnbocsánat lehetőségében való megtört hitelenségem épp az leginkább serkegetné az örök irgalmat, holott belátom, hogy az ily undok agyaskodás végképp lehetlenné teszi a megbocsátást részemre, - de általam. Ebből kiindulván azonban még továbbhaladtam az észveszejtő spekulációban, és kiszámítottam, hogy eme végső elvetemültség a végsőkéig serkenti az Örök Jóságot, hogy bém bizonyítsa határtalan voltát. És így tovább, oly módon, hogy fertelmes versenyre hívtam ki a fentvaló Jóságot, melyikünk kimeríthetlenebb, ő-é, avagy az én agyaskodásom... nos, ebből láthatjátok, felebarátaim, hogy örök kárhozat a részem, és nincsen irgalom...

*

"Do but mark," I resumed, "peculiarly esteemable, beloved friends, that you deal here with a God-forsaken and desperate man, whose corpse does not belong in a place consecrate for pious deceased Christians, but upon a shambles for the carcasses of dead beasts. Upon its bier, so I prophesy, you will find it ever lying upon its face, and though you wend it five times, it will yet lie perverse. For long before was upon the road to Satan, and my datum was fixed that I should strive after Him from my youth on, for as you must know, man is made and predestined for bliss or for hell, and I was born for hell."

"Item, my desperate heart did trifle it. Had indeed a good fleet brain and gifts

graciously granted me from on high, which I could have used in all honesty and modesty, but felt only too well: It is an age when no work is to be done in pious, sober fashion and by proper means, and art has grown impossible sans the Devil's aid and hellish fire beneath the kettle Yes, ah yes, beloved fellows, that art is stuck fast and grown too difficult and mocks its very self, that all has grown too difficult and God's poor man in his distress no longer knows up from down, that is surely the guilt of the age. But should a man make the Devil his guest in order thereby to go beyond and break through, he indicts his soul and hangs the guilt of the age round his own neck, so that he be damned”

" But whatever a sinner I was, my friends, a murderer, an enemy to man, a votary of Devilish concupiscence, yet notwithstanding did diligently and steadfastly apply myself as a worker, never roistering once again he seemed to stop and consider and corrected the word to "resting," but then stayed with "roistering" nor sleeping, but gave myself to drudgery and accomplished what was difficult, according to the word of the Apostle, 'He who seeketh hard things shall have it hard'. For as God does no great things without our melting grease, neither does the Other. Only the shame and mockery of the intellect and what in the age was contrary to the work, those He did keep apart from me, the remainder I had to do myself, though only after strange infusions. For there often rose up in me a sweet instrument, of an organ or a positive, then the harp, lutes, fiddles, sackbuts, fifes, cromornes, and flutes, each with four voices, so that I had well believed myself to be in heaven had I not known otherwise. Of which I wrote much down. Often there were also certain children with me in the room, boys and girls, who sang me a motet from pages of notes, smiling right craftily the while and interchanging glances. And pretty children they were indeed. Sometimes their hair would rise as if upon hot air, and they smoothed it again with their pretty hands, on which were dimples and ruby stones. Sometimes little yellow worms wriggled from out their nostrils, crawled down their breasts, and vanished-"
„Thus the Evil One sustained his word in fidelity through four and twenty years, and all is finished but for the very last, midst murder and lewdness have I completed it, and perchance what is fashioned in wickedness can yet be good by grace, I do not know. Perchance God sees, too, that I sought out what was hard and gave myself to drudgery, perchance it will be reckoned to me and put to my account that I have been so diligent and accomplished all with pertinacity-! Can not say and have not the courage to set my hope therein. My sin is larger than that it can be forgiven me, and I have driven it to its height sin that my brain speculated that a contrite unbelief in the possibility of grace and forgiveness may be the greatest provocation for eternal goodness, even as I recognize that such brazen calculation renders mercy wholly impossible."

(Hortobágyinak Látszó 2010 , <http://www.guo.hu> és a "Budavári Kutyák & Cicák" honlap levelező tagja.)

*

http://guo.hu/?page_id=138